

Dosarul nr. 2ra-1060/2022
2-21006911-01-2ra-05082022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: D. Grigan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, V. Cotorobai, O. Cojocaru)

DECIZIE

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Serghei Mocanu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Mocanu
împotriva Ministerului Justiției, Direcției de Poliție a mun. Chișinău al
Inspectoratului General al Poliției și executorului judecătoresc Anatolie Neruță cu
privire la încasarea prejudiciului material, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de
judecată,

împotriva deciziei din 21 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 18 ianuarie 2021, Serghei Mocanu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției, Direcției de Poliție a mun. Chișinău al
Inspectoratului General al Poliției și executorului judecătoresc Anatolie Neruță cu
privire la încasarea prejudiciului material, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de
judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că prin încheierea nr. 068s-634/2018 din 24
mai 2018, emisă de executorul judecătoresc Anatolie Neruță, s-a dispus intentarea
procedurii de executare a documentului executoriu nr. MAI 03825793 din 08
noiembrie 2017, emis de agentul constatatator al IP Ciocana privind încasarea de la
Serghei Mocanu, în beneficiul statului, a amenzii în sumă de 900 de lei.

A declarat că procesul-verbal și decizia agentul constatatator al IP Ciocana din
08 noiembrie 2017 privind încasarea de la reclamant în beneficiul statului a
amenzii în sumă de 900 de lei nu constituia la data de 24 mai 2018 un document
executoriu, deoarece în termenul legal de 15 zile a fost contestat.

Reclamantul a învederat că în baza procedurii de executare nr. 068s-426r/19
la data de 20 mai 2019 prin ordinul de plată a fost încasat de la Serghei Mocanu în
beneficiul executorului cheltuielile de executare în sumă de 690 de lei.

A mai menționat că în baza procedurii de executare nr. 068s-426r/19 la data
de 30 mai 2019, prin ordinul de plată nr. 110 a fost încasat de la reclamant în
bugetul de stat amenda în sumă de 900 de lei.

Or, reclamantul a învederat că prin hotărârea din 14 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, menținută prin decizia din 26 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis contestația și s-a anulat procesul verbal nr. MAI 03825793 din 08 noiembrie 2017.

Mai mult, a notat că prin încheierea din 23 septembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani s-a admis contestația și s-a anulat încheierea nr. 068s-634/2018, emisă de executorul judecătoresc Anatolie Neruță, prin care s-a dispus intentarea procedurii de executare a documentului executoriu nr. MAI 03825793 din 08 noiembrie 2017, emis de agentul constatator al IP Ciocana privind încasarea de la Serghei Mocanu în beneficiul statului amenda în mărime de 900 de lei.

Astfel, a considerat că admiterea de către instanțele de judecată a contestației depuse de Serghei Mocanu și anularea procesului-verbal contravențional, întocmit de către agentul constatator în privința acestuia, demonstrează, printre altele, că la momentul aplicării sancțiunii contravenționale, agentul statului, nu a întreprins toate acțiunile în vederea elucidării tuturor circumstanțelor cauzei contravenționale, inclusiv a celor care indicau asupra nevinovăției sale în comiterea faptelor incriminate.

Prin urmare, au ca efect năruirea, retroactivă, a temeiurilor, care au fost reținute de agentul statului, la momentul constatării contravenției și aplicării sancțiunii în privința sa.

Reclamantul a precizat că atragerea sa la răspundere contravențională, condamnarea publică și sancționarea în numele legii, prin proces-verbal și decizia agentului constatator, a constituit o eroare, care a afectat dreptul său la prezumția de nevinovăție.

Așadar, a punctat că instanța de judecată trebuie să rețină că prezumția de nevinovăție este stabilită de art. 6 § 2 CEDO, iar potrivit acesteia orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

A accentuat că reieșind din faptul că pretențiile sale privind încasarea prejudiciului material au la bază, premisa că în privința sa a fost admisă încălcarea dreptului la prezumția de nevinovăție, deoarece dreptul la prezumția de nevinovăție este consacrat de art. 6 § 2 din Convenție, iar statele contractante nu se pot eschiva de la aplicabilitatea rigorilor convenționale fundamentale impuse de art. 6 și 7 CEDO, prin atribuirea calificativului de contravențional în detrimentul calificativului de penal, în situația în care criteriile de apreciere enunțate în jurisprudența CtEDO în cauza Anghel vs Romania denotă că faptele incriminate de Codul contravențional, la fel, cad sub incidența materiei penale, potrivit sensului autonom atribuit acestei noțiuni de Curte.

Reclamantul a specificat că și în cazul Legii 1545, care este un remediu intern instituit pentru repararea eventualelor prejudicii cauzate prin lezarea dreptului consacrat de art. 6 § 2 CEDO, la fel este necesar de a se conduce de aprecierea autonomă dată de Curte materiei penale, adică a echivala faptele contravenționale (contravențiile) cu faptele penale (infracțiunile) și de a aplica Legea 1545 fără a face careva distincție între acestea.

La fel, a considerat că această poziție este conformă și cu prevederile art. 5 din Cod de procedură civilă care stabilește că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

De altfel, a remarcat că la caz caracterul contravențional al răspunderii care i-a fost angajată, nu poate servi ca temei de respingere a pretențiilor sale referitoare la încasarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale agentului statului, inclusiv prin lezarea prezumției de nevinovăție a acestuia.

Mai mult, art. 13 alin. (1) și (2) al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, reglementează inclusiv cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale, explicând în același timp că noțiunea de acțiuni ilicite semnifică inclusiv acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată.

Reclamantul a apreciat că intentarea de către agentul constatator a procesului-verbal cu privire la contravenție și atragerea la răspundere contravențională a acestuia, prin emiterea deciziei de sancționare, pornind de la interpretarea autonomă dată de CtEDO noțiunii de materie penală, se încadrează în acțiunile descrise la art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea 1545 și, pe cale de consecință, constituie un temei care îi permite să solicite repararea eventualelor prejudicii cauzate prin aceasta.

Prin urmare, luând în considerație faptul că procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit împotriva sa a fost anulat în legătură cu lipsa faptului contravenției, deoarece această circumstanță constituie temei de reabilitare de incriminare care i-a fost adusă și de sancțiunea care i-a fost aplicată, a specificat că în speță sunt întrunite și prevederile art. 6 lit. a) și b) din Legea 1545, iar condițiile necesare pentru reținerea răspunderii statului pentru faptele comise de agenții săi, sunt întrunite în această speță.

A solicitat încasarea în mod solidar de la Ministerul Justiției, Direcția de Poliție a mun. Chișinău al Inspectoratului General al Poliției și executorul judecătoresc Anatolie Neruță în beneficiul lui Serghei Mocanu a sumei de 1 590 de lei cu titlu de prejudiciu material, a dobânzii de întârziere în sumă de 400,39 lei, cât și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Serghei Mocanu împotriva Ministerului Justiției, Direcției de Poliție a mun. Chișinău al Inspectoratului General al Poliției și executorului judecătoresc Anatolie Neruță cu privire la încasarea prejudiciului material, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 29 octombrie 2021, Serghei Mocanu a declarat apel, solicitând admiterea acestuia cu casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de admitere a integrală a acțiunii.

Prin decizia din 21 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins, din lipsă de temei, apelul declarat de Serghei Mocanu și s-a menținut hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Mocanu împotriva Ministerului Justiției, Direcției de Poliție a mun. Chișinău al Inspectoratului General al Poliției și executorului judecătoresc Anatolie Neruță cu privire la încasarea prejudiciului material, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 1398 alin. (1), 1405 alin. (1), 1422 alin. (1), 1423 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), art. 2 alin. (1), art. 3 alin. (1), 6 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, Colegiul a considerat necesar de a nota faptul că normele juridice sistematizate în ramuri de drept nu sunt izolate ci corelează între ele, aflându-se într-o interconexiune sistemică unitară, iar interpretarea și aplicarea acestora derulează în sensul în care produc efecte juridice și nu viceversa. Astfel, normele juridice conținute în Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 au puncte de legătură cu celelalte norme de drept și formează în ansamblu un cadru de reglementare unic ce guvernează raporturile juridice inițiate de legea vizată.

Din interpretarea sistematică a acestora, instanța de apel a menționat că Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 prevede mecanismul de reparare a prejudiciilor cauzate prin acțiunile ilicite de alte organe de drept decât instanța de judecată, procuratură și organul de urmărire penală, or amenziile contravenționale pot fi aplicate și de autoritățile competente să soluționeze cauzele contravenționale stabilite prin lege.

Prin urmare, Colegiul a concluzionat că anularea procesului cu privire la contravenție întocmit în privința reclamantului-apelant, nu constituie temei de a solicita repararea despăgubirilor din bugetul de stat prin prisma Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Mai mult, Colegiul a reținut că conform art. 384 alin. (2) lit. u) Cod contravențional, la care face referire apelantul, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională. Iar conform alin. (3¹) din același articol, dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Așadar, Colegiul a reținut că în cererea sa, apelantul a indicat asupra faptului că anularea actelor ce au dus la sancționarea contravențională a acestuia, îi acordă dreptul de a pretinde la recuperarea prejudiciului prin prisma Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 în coroborare cu art. 384 alin. (2) lit. u) Cod contravențional.

Or, în această ordine de idei, Colegiul a învederat prevederile art. 462 alin. (5) lit. a) Cod contravențional, instanța de judecată, în dispozitivul hotărârii a indicat asupra încetării procesului contravențional, fiind constatată nulitatea procesului verbal cu privire la contravenție, reglementări stipulate în art. 443 și art. 445 Cod contravențional, nicidecum nu poate fi prezumat că prin anularea procesului-verbal cu privire la contravenție a fost demonstrat, probat caracterul ilicit al acțiunilor întreprinse de agentul constatator la documentarea cazului menționat în speță.

Distinct din cele constatate, Colegiul a considerat că instanța de fond just a respins cererea de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată, or, temeiurile ce determină răspunderea statului în conformitate cu Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, sunt exhaustiv indicate la art. 3 al acesteia în coroborare cu art. 6 al

Legii, temeuri ce nu se întrunesc în speță, pretențiile reclamantului fiind neîntemeiate integral.

Totodată, Colegiul a reținut că instanței îi revine sarcina de a determina temeinicia răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești, ce constă în aplicarea principiului răspunderii în raport cu vinovăția și întrunirea în acțiunile organelor statului și partea care se consideră vătămată, în vederea determinării existente componenței de ilicit în cazurile prevăzute exhaustiv în textul Legii, fără dreptul de extindere a acestora.

La fel, în sensul art. 1 al Legii prenotate supra, sunt determinați expres cine sunt subiecții faptului ilicit ce atrage răspunderea statului în baza acestei Legi, astfel încât răspunderea patrimonială a statului pentru repararea prejudiciului material și moral, poate surveni doar în situația cauzării acestui prejudiciu prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, iar agenții constatatori care fac parte din organele de menținere a ordinii publice, nu sunt subiecți ai acestui raport juridic.

Colegiul a atestat că nu au fost identificate careva temeuri legale, invocate de către apelantul Serghei Mocanu ce i-ar permite solicitarea reparării prejudiciului material în baza Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

În consecință, acțiunea depusă de reclamantul-apelant Serghei Mocanu, privind repararea prejudiciului material din bugetul de stat, este drept una neîntemeiată și abuzivă, în condițiile în care pretențiile acestuia nu se regăsesc a fi reglementate expres de dispozițiile de Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998. Astfel, în speță nu există temeuri juridice de a se solicita repararea prejudiciului material și moral cauzat, din contul statului.

Concomitent, Colegiul a remarcat că acțiunea de întocmire a procesului-verbal cu privire la contravenție reprezintă una din atribuțiile de serviciu ale agentului constator, la executarea cărora ultimul este obligat prin Lege, iar înlăturarea erorilor prin hotărâre judecătorească exceptă posibilitatea reparării prejudiciului pentru motivele indicate mai sus, or, art. 6 al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 prevede că dreptul la repararea prejudiciului în cazurile indicate în textul acestei norme survine în modul prevăzut de Legea dată, respectiv în cazurile prevăzute de art. 3 al aceleiași Legi, inexistente în speță, având în vedere că anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare cu încetarea procesului contravențional de către instanța de judecată, constituie un remediu compensatoriu eficient ce atrage satisfacție echitabilă pentru reclamant.

Coroborând normele de drept și de fapt expuse supra precum și suportul probatoriu prezentat, Colegiul a constatat cu certitudine că pretențiile formulate de către Serghei Mocanu nu sunt susținute de lege, iar hotărârea instanței este legală în fond, emisă cu respectarea procedurii și a competenței prevăzute de lege, motiv pentru care a respins acțiunea drept neîntemeiată, iar încasarea dobânzii de întârziere este pretenție ce reiese din constatarea încălcării, încălcare ce care nu s-a constatat.

La 18 iulie 2022, Serghei Mocanu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel contravine practicii Curții Supreme de Justiție și a Curții Europene pentru Drepturile Omului, formată pe cauze similare.

Recurentul a susținut că instanța de apel și prima instanță eronat au concluzionat precum că nu ar avea dreptul la repararea prejudiciului în temeiul Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

Totodată, recurentul a invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, indicând la interpretarea eronată a legii, precum și aplicarea eronată a acesteia.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 21 aprilie 2022 și a expediat-o participanților la proces la 27 iunie 2022 (f.d. 124), astfel, recursul declarat la 18 iulie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 05 august 2022 instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței.

Astfel, la 07 septembrie 2022 și la 12 septembrie 2022, Direcția de Poliție a mun. Chișinău și executorul judecătoresc Anatolie Neruță au depus referințe, prin care au solicitat respingerea recursului cu menținerea deciziei instanței de apel.

Prin încheierea din 26 octombrie 2022 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de Serghei Mocanu a fost considerat admisibil și a fost fixat spre examinare într-un complet de 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursurile s-au examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și referințe au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimații au avut posibilitate să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

Analizând decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune respingerea recursului declarat de Serghei Mocanu.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurentului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *Garda Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, recurentul nu au prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

În debut, Colegiul atestă că înaintând acțiune în instanță împotriva Ministerului Justiției, Direcției de Poliție a mun. Chișinău al Inspectoratului General al Poliției și executorului judecătoresc Anatolie Neruță, Serghei Mocanu a solicitat încasarea în mod solidar de la Ministerul Justiției, Direcția de Poliție a mun. Chișinău al Inspectoratului General al Poliției și executorul judecătoresc Anatolie Neruță în beneficiul lui Serghei Mocanu a sumei de 1 590 de lei cu titlu de prejudiciu material, a dobânzii de întârziere în sumă de 400,39 lei, cât și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze prima instanță prin hotărârea din 27 octombrie 2021 a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Serghei Mocanu împotriva Ministerului Justiției, Direcției de Poliție a mun. Chișinău al Inspectoratului General al Poliției și executorului judecătoresc Anatolie Neruță cu privire la încasarea prejudiciului material, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 21 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău a respins, din lipsă de teme, apelul declarat de Serghei Mocanu și a menținut hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Mocanu împotriva Ministerului Justiției, Direcției de Poliție a mun. Chișinău al Inspectoratului General al Poliției și executorului judecătoresc Anatolie Neruță cu privire la încasarea prejudiciului material, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele anexate la dosar, în raport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția instanței de apel și primei instanțe de respingere a acțiunii este întemeiată.

În temeiul art. 118 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept teme al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță

pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Art. 121 Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În sensul art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) - (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

De altfel, în temeiul art. 131 alin. (1) Cod de procedură civilă, explicațiile date de părți și intervenienți asupra circumstanțelor care le sunt cunoscute și care au importanță în proces urmează a fi verificate și evaluate deopotrivă cu celelalte probe. Explicațiile pot fi date oral sau în scris. Dacă partea audiată are mai mulți coparticipanți procesuali, instanța, în funcție de circumstanțele cauzei, determină necesitatea interogării tuturor coparticipanților sau numai a unora din ei.

Așadar, conform probelor prezentate, Colegiul atestă că prin încheierea nr. 068s-634/2018 din 24 mai 2018, emisă de executorul judecătoresc Anatolie Neruță, s-a dispus intentarea procedurii de executare a documentului executoriu nr. MAI 03825793 din 08 noiembrie 2017, emis de agentul constatator al IP Ciocana privind încasarea de la Serghei Mocanu în beneficiul statului a amenzii în sumă de 900 de lei.

Actele cauzei mai denotă că în baza procedurii de executare nr. 068s-426r/19 la data de 20 mai 2019 prin ordinul de plată a fost încasat de la Serghei Mocanu în beneficiul executorului cheltuielile de executare în sumă de 690 de lei. Ulterior, în baza procedurii de executare nr. 068s-426r/19 la data de 30 mai 2019, prin ordinul de plată nr. 110 a fost încasat de la reclamant în bugetul de stat amenda în sumă de 900 de lei.

Or, prin hotărârea din 14 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, menținută prin decizia din 26 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis contestația depusă de Serghei Mocanu și s-a anulat procesul verbal nr. MAI 03825793 din 08 noiembrie 2017.

Mai mult, prin încheierea din 23 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a admis contestația lui Serghei Mocanu și s-a anulat încheierea nr. 068s-634/2018, emisă de executorul judecătoresc Anatolie Neruță, prin care s-a dispus intentarea procedurii de executare a documentului executoriu nr. MAI 03825793 din 08 noiembrie 2017, emis de agentul constatator al IP Ciocana privind încasarea de la Serghei Mocanu în beneficiul statului amenda în mărime de 900 de lei.

Conform art. 20 alin. (1) și (2) din Constituția RM, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Conform art. 1 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

Potrivit art. 2 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, acțiuni ilicite constituie acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infrațiuni).

Conform art. 3 alin. (1) lit. d) din aceeași Lege, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată.

Totodată, art. 6 lit. a) și b) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, stabilește că dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare și scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.

Art. 7 al aceleiași legi, stabilește că în cazurile menționate la art. 3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: a) salariul și alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existență, de care a fost privată în urma acțiunilor ilicite; b) pensia sau indemnizația a cărei plată a fost sistată ca urmare a arestului ilegal și ținerii sub arest; c) averea (inclusiv depunerile bănești și dobânzile aferente, obligațiile împrumuturilor de stat și câștigurile aferente) confiscată ori trecută în venitul statului de către instanța judecătorească sau ridicată de organul de urmărire penală, precum și averea sechestrată; d) amenzile percepute ca urmare a executării sentinței judiciare și cheltuielile de judecată suportate de persoana fizică în legătură cu acțiunile ilicite; e) sumele plătite de ea pentru asistența juridică; f) cheltuielile pentru tratamentul ei, tratament determinat de aplicarea față de aceasta a unor acțiuni ilicite (a maltratării); g) cheltuielile efectuate în legătură cu chemările în organul de urmărire penală, organul procuraturii sau în instanța judecătorească.

Conform art. 13 alin. (1) din aceeași Lege, repararea prejudiciului specificat la art.7 lit. a), c)-g) și în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreținut din bugetul local - din contul acestui buget. Prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe.

În sensul art. 384 alin. 2 lit. u) Cod contravențional, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

În virtutea art. 12 alin. (1) din Legea cu privire la activitatea Poliției și statul polițistului nr. 320 din 27 decembrie 2012, Inspectoratul General al Poliției este unitatea centrală de administrare și control a Poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

Prin prisma art. 14 al aceleiași legi, în vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice Poliției, prin ordinul ministrului afacerilor interne, la propunerea șefului Inspectoratului General al Poliției, se înființează subdiviziuni specializate. Subdiviziunile specializate sunt unități ale Poliției de competență teritorială generală, subordonate Inspectoratului General al Poliției, care pot crea servicii publice desconcentrate și se instituie conform specificului unor sectoare și direcții concrete de activitate. Prin ordinul ministrului afacerilor interne se înființează subdiviziunea specializată a Poliției, care va avea calitatea de organ de urmărire penală. Structura și regulamentele de activitate a subdiviziunilor specializate se aprobă de către ministrul afacerilor interne.

În temeiul art. 15 alin. (1)-(3) al aceleiași legi, Poliția se organizează în subdiviziuni teritoriale – unități ale Poliției cu personalitate juridică, de competență teritorială corespunzător împărțirii administrativ-teritoriale a țării, subordonate Inspectoratului General al Poliției, care sunt amplasate și își desfășoară activitatea în teritoriul unității administrativ-teritoriale în baza regulamentelor de organizare și funcționare aprobate de șeful Inspectoratului General al Poliției. În municipiul Chișinău și în UTA Găgăuzia se organizează și funcționează direcții de poliție. În cadrul Direcției de Poliție a municipiului Chișinău se organizează și funcționează unități de poliție ale sectoarelor, secțiilor și servicii, corespunzător organizării administrativ-teritoriale a municipiului, în funcție de întinderea teritoriului, de numărul populației, de numărul și de importanța obiectivelor economice și sociale.

Conform art. 15-17 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547 din 12 noiembrie 2019, Inspectoratul are în subordinea sa: 1) subdiviziuni specializate; 2) subdiviziuni teritoriale. În vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice Poliției, la propunerea șefului Inspectoratului, prin ordin al ministrului afacerilor interne, se înființează subdiviziuni specializate, inclusiv subdiviziunea care va avea calitatea de organ de urmărire penală. Subdiviziunile specializate reprezintă entități ale Poliției de competență teritorială generală, cu sau fără personalitate juridică, aflate în subordinea Inspectoratului.

Deci, Direcția de Poliție a mun. Chișinău, fiind o subdiviziune a Inspectoratului General al Poliției, nu poate fi desinestător subiect în raportul obligațional de răspundere civilă, această obligație fiind atribuită prin lege unității

centrale de administrare și control a Poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

În acest context, instanța de recurs consideră că, în speță Direcția de Poliție a mun. Chișinău nu poate avea calitate procesuală de pârât, dat fiind faptul că prin efectul legii, nu poate fi subiect desinestătător în raportul obligațional de răspundere civilă.

Deci, acțiunea depusă de Serghei Mocanu este îndreptată către un pârât necorespunzător.

Mai mult ca atât, Colegiul învederează că amenda contravențională a fost achitată de către Serghei Mocanu la contul bancar al Inspectoratului General al Poliției (f.d. 14), ceea ce odată în plus denotă, prin prisma art. 13 alin. (1) al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, că prejudiciul urmează a fi reperat anume de către acest organ (Inspectoratului General al Poliției).

În acest context, instanța de recurs conchide că acțiunea înaintată de Serghei Mocanu este lipsită de suport legal.

Referitor la argumentul recurentului precum că anterior Curtea Supremă de Justiție a examinat o cauză similară cu același obiect și a emis o hotărârea de admitere a acțiunii reclamantului, Colegiul reiterează că rolul jurisprudenței este de a interpreta și aplica la cazuri concrete legea. Respectiv, nu orice hotărâre care diferă de o altă hotărâre constituie o divergență de jurisprudență.

Astfel, la acest capitol există soluții ale Curții de la Strasbourg cum este și în cazul *Iordan Iordanov c. Bulgariei* din 02 octombrie 2009, par. 47, unde Curtea a reiterat că divergențele jurisprudențiale sunt inerente oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond din cadrul unei jurisdicții teritoriale.

De asemenea, Curtea a recunoscut că este inerentă adoptarea de soluții diferite într-un sistem alcătuit dintr-un ansamblu de instanțe competente să soluționeze în fond într-o anumită jurisdicție teritorială (*CtEDO, Sansos Pinto c. Portugaliei*, 2008), ba chiar în cadrul aceleiași jurisdicții (*CtEDO, Unedic c. Franței*, 2008). Mai mult, s-a decis că dacă instanța a motivat în mod corespunzător hotărârea la finalul unei proceduri contradictorii în care părțile au avut ocazia de a-și prezenta punctele de vedere, simplul fapt că ea este diametral opusă față de soluțiile pronunțate de alte instanțe sesizate cu cereri similare nu conduce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice (*CtEDO, Marea Cameră, Nejdet Şahin și Perihan Şahin c. Turciei*, 2011, para. 67).

Mai mult, instanța de la Strasbourg consideră că pentru unificarea jurisprudenței nu este suficientă pronunțarea unei hotărâri de speță de către instanța supremă, ci trebuie căutată o soluție căreia legea națională să îi confere o autoritate interpretativă obligatorie față de toate instanțele inferioare, cum este recursul în interesul legii (*CtEDO, Ștefănică c. României*, 2010, para. 37).

Astfel, nu poate fi reținut argumentul expus de Serghei Mocanu potrivit căruia la emiterea soluției pe caz instanța de recurs urmează să își fundamenteze opinia și să emită soluția bazându-se pe considerentele și exemplele de practică judiciară enunțate, întrucât divergențele de abordare apărute la nivelul instanțelor ca parte a procesului interpretării dispozițiilor legale concomitent cu adaptarea lor la situația concretă, impun în prezentul caz pronunțarea unei decizii de respingere a acțiunii.

Luând în considerație cele constatate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat Serghei Mocanu.

În conformitate cu art. 444 și 445 alin. (1) lit. a) și alin. (3) din Codul de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Serghei Mocanu.

Se menține decizia din 21 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Mocanu împotriva Ministerului Justiției, Direcției de Poliție a mun. Chișinău al Inspectoratului General al Poliției și executorului judecătoresc Anatolie Neruță cu privire la încasarea prejudiciului material, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Mariana Pitic

Galina Stratulat